

Pošta vydala známku k 200. výročiu expresnej dostavníkovej pošty

Bratislava, 19. mája 2023

Slovenská pošta vydala dnes, 19. mája 2023 poštovú známku „200. výročie pravidelnej expresnej dostavníkovej pošty z Bratislavy do Viedne“ s nominálnou hodnotou 1,40 €.

Poštová známka rozmerov 44,1 × 26,5 mm vrátane perforácie vyšla vo forme tlačového listu s 50 známkami. Známkou vytlačila technikou ofsetu Tiskárna Hradištko, s.r.o. Motívom poštovej známky je rýchlivoz Maximiliána Ottenfelda, ktorý premával na diaľkových linkách v 19. storočí.

Súčasne s poštovou známkou vyšla obálka prvého dňa s pečiatkou FDC s dátumom 19. 5. 2023 a domicilom mesta Bratislava. Motívom FDC je dobová litografia stvárňujúca „poštový rýchlik“ so štvorzáprahom koní. Motívom FDC pečiatky je erb habsburskej pošty. FDC vytlačila technikou ocelotlače spoločnosť Tiskárna Hradištko, s.r.o. Autorkou výtvarného návrhu poštovej známky, prítláče na FDC a FDC pečiatky je Mgr. art. Marianna Žálec Varcholová. Autorom rytiny FDC je Mgr. art. Ľubomír Žálec ArtD.

V časopise *MITTHEILUNGEN DER KAISERLICH-KÖNIGLICHEN GEOGRAPHISCHEN GESELLSCHAFT* (Správy Cisársko-kráľovskej geografickej spoločnosti) z roku 1861 sa v jednej jeho časti uvádza: „3. mája 1823 išiel prvý expresný voz z Viedne do Brna, druhý zdolal 29. júla 1823, na všeobecné počudovanie, za 36 hodín cestu z Viedne do Prahy, 1. októbra toho istého roku bola otvorená trasa do Bratislavy...“ Citovaná pasáž dokumentu pripomína významnú reformu vo vozovej poštovej doprave, ktorá sa v habsburskej monarchii uskutočnila v roku 1823. Týkala sa aj dopravy cestujúcich a poštových zásielok medzi Bratislavou a Viedňou.

Tak ako v celej Európe, aj v habsburskej monarchii nastal začiatkom 19. storočia rozvoj hospodárstva vyvolaný priemyselnou revolúciou. To malo vplyv na rast dopravy ľudí, tovarov aj poštových zásielok. Napriek intenzívnej výstavbe ciest so spevneným a odvodneným povrchom však bolo cestovanie vozmi pravidelných spojov stále pomalé, a tak nevyhnutne nastal čas osobnú poštovú dopravu zrýchliť. Jej reformou bol poverený nový riaditeľ správy poštových vozov Maximilián Ottenfeld. Výsledkom jeho snaženia bolo zavedenie tzv. poštových rýchlivozov (nem. *eilpostwagen*). Konštrukčne veľmi dobre zostrojené vozy disponovali eliptickými kočiarovými perami a boli ťahané väčšinou štyrmi alebo šiestimi koňmi. Takto vybavený voz vedel vyvinúť na tie časy mimoriadnu rýchlosť až 12 kilometrov za hodinu. Prvá skúšobná jazda poštového rýchlivoza

Kontakt

Mgr. Iveta Dorčáková

hovorkyňa, Slovenská pošta, a.s. e: dorcakova.iveta@slposta.sk w: www.posta.sk

sa uskutočnila 3. mája 1823 na trati Viedeň – Brno. Vzďialenosť 19 poštových míľ (cca 144 km) prešiel za 14 hodín. Kompetentné orgány vyhodnotili pokus ako úspešný, a preto ešte v tom istom roku začali tieto vozy premávať aj na trati Viedeň – Praha a tiež na linke Viedeň – Bratislava, kde jazda trvala okolo 6 hodín.

Úspech Ottenfeldovej reformy spočíval predovšetkým v odstránení dlhých zastávok na staniciach, v neprerušaných nočných jazdách, ktoré si Ottenfeld presadil aj napriek počiatočnému odporu nadriadených a v neposlednom rade aj v pravidelnej a pohodlnej jazde dobre odpruženými vozmi.

Mgr. Leo Lichvár, Poštové múzeum

Kontakt

Mgr. Iveta Dorčáková

hovorkyňa, Slovenská pošta, a.s. e: dorcakova.iveta@slposta.sk w: www.posta.sk